

базами даних, системами для обробки інформації із застосуванням локальних або глобальних мереж у професійній юридичній діяльності неодмінно є необхідними.

Вивчення особливостей інформаційного забезпечення наукових досліджень у сфері права вимагає висококваліфікованих фахівців у галузі застосування сучасних технологій і систем, адже використання новітніх способів і засобів ІЗ пришвидшує роботу над дослідженням, підвищує критерій точності результатів та як наслідок впроваджує раціональне використання досліджуваного у практичній діяльності людей.

Організація наукового дослідження потребує знань усіх технічних та інформаційних особливостей об'єктів, що розглядаються, володіння сучасними технологіями, довідниками правових систем, юридичними експертними системами, сучасними програмними та технічними засобами захисту інформації, електронним цифровим підписом, інформаційними технологіями сучасних комп'ютерних мереж та глобальної мережі Інтернет.

Література

1. Інформаційне забезпечення юридичної діяльності: підруч. / кол. авт.; за заг. ред. д.т.н., проф. В.Б. Вишні. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 228 с.

2. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.

3. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://cutt.ly/pkuYgZg>

УДК 340.12(043.2)

Варава І.П., старший викладач,
Маламуж В.І., здобувач вищої освіти, другий (магістерський) рівень,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ: ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ УМОВ РЕАЛІЗАЦІЇ

Одним із важливих конституційних прав будь-якої особи є право на отримання публічної інформації. Це право гарантується рядом міжнародно-правових актів, до яких слід віднести Конвенцію про захист прав і основоположних свобод людини, Міжнародний пакт про громадянські й політичні права.

До нормативно-правових актів, що покликані регулювати порядок здійснення та реалізації права кожного громадянина України на публічну інформацію, належать Конституція України, Закон України «Про доступ до публічної інформації» та Закон України «Про інформацію».

Суттєві і, можна сказати, «революційні», зміни до такого виду прав людини і громадянина за сучасних цивілізаційних викликів свого часу внесло Положення Закону України «Про доступ до публічної інформації», за яким кожна особа, яка має таке право згідно законодавства, була наділена правом отримувати інформацію про рішення, що були ухвалені владою, в тому числі і від його імені. Тобто, передбачена можливість надає інструменти для наймання влади та контролю за її роботою [3, с. 7].

У цьому контексті варто відмітити, що реалізація права на інформацію має на меті не тільки одержання чи використання, або поширення та зберігання інформації, але включає також і потребу в її захисті [4, с. 129].

Передбачене Конституцією України та іншими законами України право особи розкривається через участь цієї особи у правовідносинах з державою у вигляді відносин з суб'єктами, яким делеговані адміністративно-правові повноваження із забезпечення реалізації прав громадян.

Принагідно відмітити, що при цьому реалізацією права є втілення норм права у практичних діях суб'єктів правовідносин (органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, громадян та ін.).

Цілком підтримуємо позицію В. Гарбара, яка ґрунтується на тому, що Закон України «Про доступ до публічної інформації» не поширюється на відносини щодо отримання інформації суб'єктами владних повноважень при здійсненні ними своїх функцій, а також на відносини у сфері звернень громадян, які регулюються спеціальним законом [2].

Важливо зазначити, що право на звернення та право на доступ до публічної інформації взаємопов'язані. Так, право на звернення - це викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зауваження), заява (клопотання) і скарги (ст. 3 Закону України «Про звернення громадян»), до суб'єктів владних повноважень, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації. Під запитом на інформацію розуміється прохання особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що знаходиться у його володінні (ст. 19 Закону України «Про доступ до публічної інформації») [1].

Проте дуже часто виникають проблеми щодо розмежування звернення громадянина та запиту на інформацію. Отримавши лист від громадянина, суб'єкту владних повноважень, об'єднань громадян, підприємствам, установам необхідно звернути увагу в першу чергу на те, які питання порушуються у листі. У правовідносинах за запитом на інформацію розпорядник є інформатором, а запитувач – суб'єктом, якого інформують. Запит на інформацію може подаватися запитувачем до розпорядника інформації в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою). При цьому надходження інформації

від запитувача до розпорядника є мінімальним (ім'я, контакти, опис запитуваної інформації, підпис і дата в письмових запитах).

У світлі сучасних суспільних змін, пов'язаних з переходом до «цифрового» (інформаційного) суспільства, важливою складовою розвитку відносин у сфері забезпечення доступу громадян до публічної інформації стало формування вітчизняного інформаційного законодавства, у якому враховано положення численних міжнародних нормативно-правових актів. Розвиток чинного законодавства в цій сфері значно розширив можливості для реалізації конституційних прав громадян України на інформацію та свободу інформаційної діяльності, створив умови для реалізації потреб суспільства в інформаційній взаємодії з органами публічної влади. Проте, залишається невирішеною ще низка проблем, пов'язаних з доступом громадян до публічної інформації, і відповідно перешкоджають забезпеченню прозорості діяльності публічної адміністрації.

Література

1. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

2. Гарбар В., Зубар Н. Основні висновки з практики застосування Закону України «Про доступ до публічної інформації». URL: <http://stop-x-files-ua.org?р=6365>.

3. Мірошниченко Ю. Про коментар. в кн.: Науково-практичний коментар до Закону України «Про доступ до публічної інформації». Київ, 2012. 335 с.

4. Чуприна О. Право на інформацію: адміністративно-правовий аспект. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 1. С. 127–130.

УДК 342.951(043.2)

Варава І.П., старший викладач,
Надрага П.Я., здобувач вищої освіти, другий (магістерський) рівень,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

НАУКА ТА НАУКОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ У СФЕРІ ПРАВА

Наука – сфера діяльності людини, спрямована на отримання нових знань про навколишній світ шляхом збирання, оновлення, систематизації, критичного аналізу фактів, узагальнення знань, що дозволяє будувати причинно-наслідкові зв'язки між ними і прогнозувати їх перебіг.

Юридична наука – це особлива галузь наукових знань у сфері гуманітарних наук, спрямована на вивчення права в теоретичному і прикладному аспектах, правових форм організації і функціонування держави, суспільства, їхніх окремих інститутів. Її об'єктом є суспільство. Предметом юридичної науки є: закономірності виникнення і розвитку